

Aan Provinciale Staten

Datum : **- 9 MAART 2018**
Documentnr. : 2018-016.776/10/A.15
Dossiernummer : K8724
Behandeld door : R.M.B. Veenstra
Telefoonnummer : (050)316 4156
Antwoord op :
Bijlage : 1
Onderwerp : Pilot gebouwd erfgoed 2018

Geachte dames en heren,

Aanleiding

U ontvangt deze brief omdat wij u willen informeren over de pilot financiering gebouwd erfgoed 2018. In het Uitvoeringsprogramma Cultuur 2017-2020 hebben wij een subsidieregeling opgenomen voor restauratie van rijksmonumenten in de provincie Groningen: de Beleidsregel Restauratie Rijksmonumenten Groningen (BRRG). Ook hebben wij in dit Uitvoeringsprogramma aangegeven met de Nationaal Coördinator in contact te treden voor gezamenlijke financiering van Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap. Hieraan hebben wij uitvoering gegeven door in het Groningen Erfgoedprogramma 2017-2021 samen met het ministerie van OCW, de tien aardbevingsgemeenten en de Nationaal Coördinator Groningen onder andere afspraken te maken om bestaande en nieuwe budgetten in te zetten voor de ondersteuning van het gebouwd erfgoed: rijks- en gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden in het aardbevingsgebied. Wij hebben het Erfgoedprogramma 2017-2021 als bijlage ter informatie bijgevoegd.

Hierbij is het gemeenschappelijk doel om de onderhoudstoestand van het gebouwd erfgoed te bevorderen. Uit het rapport Levende Monumenten in een leefbare omgeving van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (2015) blijkt dat goed onderhouden monumenten beter bestand lijken te zijn tegen de gevolgen van de gaswinning. Daarnaast willen wij met de bundeling van budgetten de zoektocht van de eigenaar naar financiële middelen vereenvoudigen.

Voorjaarsnota 2017

Bij de voorjaarsnota 2017 hebben uw staten ten behoeve van de opgave Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap een bedrag van € 1,35 miljoen beschikbaar gesteld voor de rijksmonumenten in het bevingsgebied en een bedrag van € 2,15 miljoen voor karakteristieke panden en gemeentelijke monumenten voor de gehele provincie. Het ministerie van OCW stelt een bedrag van € 2 miljoen en de Nationaal Coördinator Groningen stelt een bedrag van € 1,35 miljoen beschikbaar voor rijksmonumenten in het aardbevingsgebied. Deze bedragen zijn opgenomen in het Erfgoedprogramma 2017-2020 voor het aardbevingsgebied.

Rol en bevoegdheden PS in deze fase

In het aardbevingsgebied is in de komende jaren een grote investering noodzakelijk om de rijksmonumenten weer in hun kracht te zetten. Ieder monument heeft een onderhoudscyclus van grofweg honderd jaar waarbij een eigenaar jaarlijks onderhoud zou moeten plegen. Iedere dertig jaar is een pand aan groter onderhoud toe en zit het pand aan het einde van de cyclus. De NCG heeft een behoeferaming voor rijksmonumenten uit laten voeren. Hieruit blijkt dat veel panden aan groot onderhoud toe zijn. Alleen al binnen de 0,2 contour is er een opgave van minimaal € 72 miljoen. Het is van belang dat eigenaren voldoende financiële prikkel krijgen opdat zij ook gestimuleerd worden te investeren in het onderhoud van hun pand. Goed onderhoud zorgt voor behoud van

de cultuurhistorische waarden maar kan tevens gezien worden als de eerste basale stap in het versterkingsproces en ter voorkoming van grote schade. Voor deze extra financiering zijn in het verleden diverse moties ingediend in de Tweede Kamer en uw Staten. Uw staten hebben met de motie van CU van 4 november 2015 ons college opgeroepen om in de meerjarenbegroting met ingang van 2017 middelen te reserveren voor de instandhouding van erfgoed. Het moge duidelijk zijn dat deze pilot een eerste stap is. Zoals aangekondigd bij de voorjaarsnota 2017 komen wij hierop terug bij de voorjaarsnota 2018.

Nadere toelichting

Subsidieregelingen en Cultuurfonds

Om dit budget op een zorgvuldige en effectieve wijze weg te zetten hebben wij samen met de NCG en het ministerie van OCW wij twee subsidieregelingen ontwikkeld voor rijksmonumenten. Er komt een regeling voor groot onderhoud waaronder restauratie: Groot Onderhoud en Restauratie Rijksmonumenten Groningen (GRRG). De GRRG heeft een subsidieplafond en wegingsfactoren voor de gehele provincie en een subsidieplafond en wegingsfactoren specifiek voor de tien aardbevingsgemeenten van het Erfgoedprogramma. Eigenaren kunnen met een restauratieplan of groot onderhoudsplan een aanvraag doen. Rijksmonumenten met een woonfunctie komen alleen voor subsidie in aanmerking binnen de tien aardbevingsgemeenten. De maximale subsidie bedraagt € 400.000,-. Met de inwerkingtreding van de GRRG komt de bestaande BRRG te vervallen.

Het regulier onderhoud bij rijksmonumenten willen wij stimuleren via de subsidieregeling Regulier Onderhoud Rijksmonumenten Groningen (RORG). Met deze regeling kunnen eigenaren van woonhuismonumenten voor periodieke onderhoud subsidie aanvragen op basis van offerte of factuur. De aanvragen worden in volgorde van aanvraag afgehandeld. De maximale subsidie bedraagt € 24.500,-. Wij zien deze subsidieregeling als een eerste stap in de versterking. Eigenaren kunnen in 2018 tevens nog gebruik maken van de fiscale aftrekmogelijkheden.

De gekozen subsidiebedragen voor beide regelingen zijn gebaseerd op de ervaringen van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed die zij hebben met de landelijke subsidieregelingen voor gebouwd erfgoed. Wij hebben bovenstaande subsidieregelingen uitgewerkt en vastgesteld.

Daarnaast hebben wij besloten het bestaande instrument het Cultuurfonds voor Monumenten Groningen van extra middelen voorzien. Het Cultuurfonds voor Monumenten Groningen is een revolverend fonds dat in 2003 door een aantal particuliere fondsen en de Provincie Groningen gevuld is met een bedrag van € 684.000,-. Dit bedrag is momenteel volledig belegd. Daarom vullen wij dit fonds aan met een extra bedrag van € 2.150.000,-. Uit het aangevulde fonds worden leningen verstrekt aan eigenaren van gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden ten behoeve van restauratie, herstel, herbesteding en verduurzaming.

Samengevat de mogelijkheden:

Regeling en werkingsgebied	Doelgroep	Subsidie/lening	Systeem
GRRG Provincie Groningen	Rijksmonumenten zonder woonfunctie	Maximaal € 400.000,- subsidie	Via provincie met tendersysteem met wegingsfactoren
GRRG Aardbevingsgemeenten	Rijksmonumenten met en zonder woonfunctie	Maximaal € 400.000,- subsidie	Via provincie met tendersysteem met wegingsfactoren
RORG Aardbevingsgemeenten	Rijksmonumenten met een woonfunctie	Maximaal € 24.500,- subsidie	Via provincie op volgorde van binnenkomst
Cultuurfonds voor monumenten Groningen Provincie Groningen	Gemeentelijke monumenten en karakteristieke/beeldbepalende panden	Laagrentende lening	Via Prins Bernard Cultuurfonds

Wij informeren u via de reguliere P en C cyclus over de werking van de regelingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'V' followed by several loops and a final horizontal stroke.

, voorzitter.

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'S' followed by a horizontal line and a small flourish.

, secretaris.